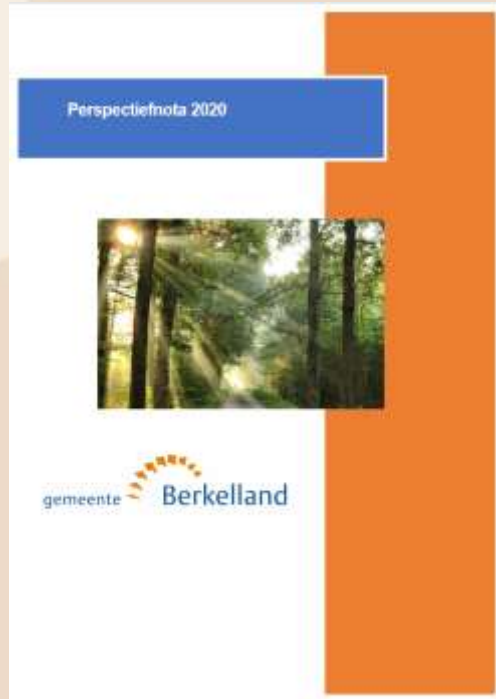

Perspectiefnota 2020

Uitgangssituatie (begroting 2019)

	2020	2021	2022	2023
Totaal	-855.000	-1.910.000	-2.355.000	-2.325.000

Verschillen ten opzichte van begroting

	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	-855.000	-1.910.000	-2.355.000	-2.325.000
Autonome ontwikkelingen	-1.615.021	-1.281.674	-1.317.264	-1.362.264
Nieuwe wensen en investeringen	-887.321	-855.113	-754.613	-754.613
Meicirculaire	2.249.630	1.967.507	1.050.144	943.912
Saldo	-1.107.712	-2.079.280	-3.376.733	-3.497.965

Autonome ontwikkeling

- Wettelijke maatregelen
- Volume uitbreiding
- Genomen besluiten
- Verbonden partijen (ODA/VNOG)
- Prijsontwikkeling
- Loonontwikkeling
- Indexatie
- meicirculaire

Nieuwe keuzes

	2020	2021	2022	2023
Incidentele wensen	-260.000	-110.000		
Structurele wensen	-627.321	-627.321	-627.321	-627.321
Investerings riool gerelateerd		-34.000	-34.000	-34.000
Investerings overige wegen		-7.125	-16.625	-16.625
Materieel & Openbare verlichting		-76.667	-76.667	-76.667
Totaal	-887.321	-855.113	-754.613	-754.613

Sluitende begroting

VNG

- Drie jaar incidenteel gecompenseerd Jeugdzorg: (420 miljoen in 2019 en 300 miljoen in 2020 en 2021)
- Procesafspraken om te komen tot structurele tegemoetkoming sociaal domein
- Toezichthouders moeten coulant omgaan met tekort sociaal domein (nog ongewis)

Toezicht Provincie

- Primair: Begroting moet structureel sluitend zijn (dwz structurele lasten gedekt met structurele baten)
- Lukt dat niet dan meerjarenperspectief sluitend (het sluitende jaar mag niet opschuiven)

Aanpak samenstellen pakket van oplossingen

- Oplossingen 2020 te overzien
 - Uitgangspositie gunstig
 - Maatregelen niet onomkeerbaar
- Financiële positie 2021 onzekerder
 - Trap op trap af
 - Compensatie sociaal domein
- Oplossingen 2021 en verder zijn fundamentele
- Twee sporen voor deze twee oplossingen

Aanpak 2020

Deel van de oplossingen levert college aan

Deel van de oplossingen leveren raad en college samen:

Stap 1: Ambtelijk wordt groslijst voorbereid

Stap 2: Keuzesessie raad om in groslijst te prioriteren

Stap 3: Ambtelijk worden consequenties prioritering in kaart gebracht

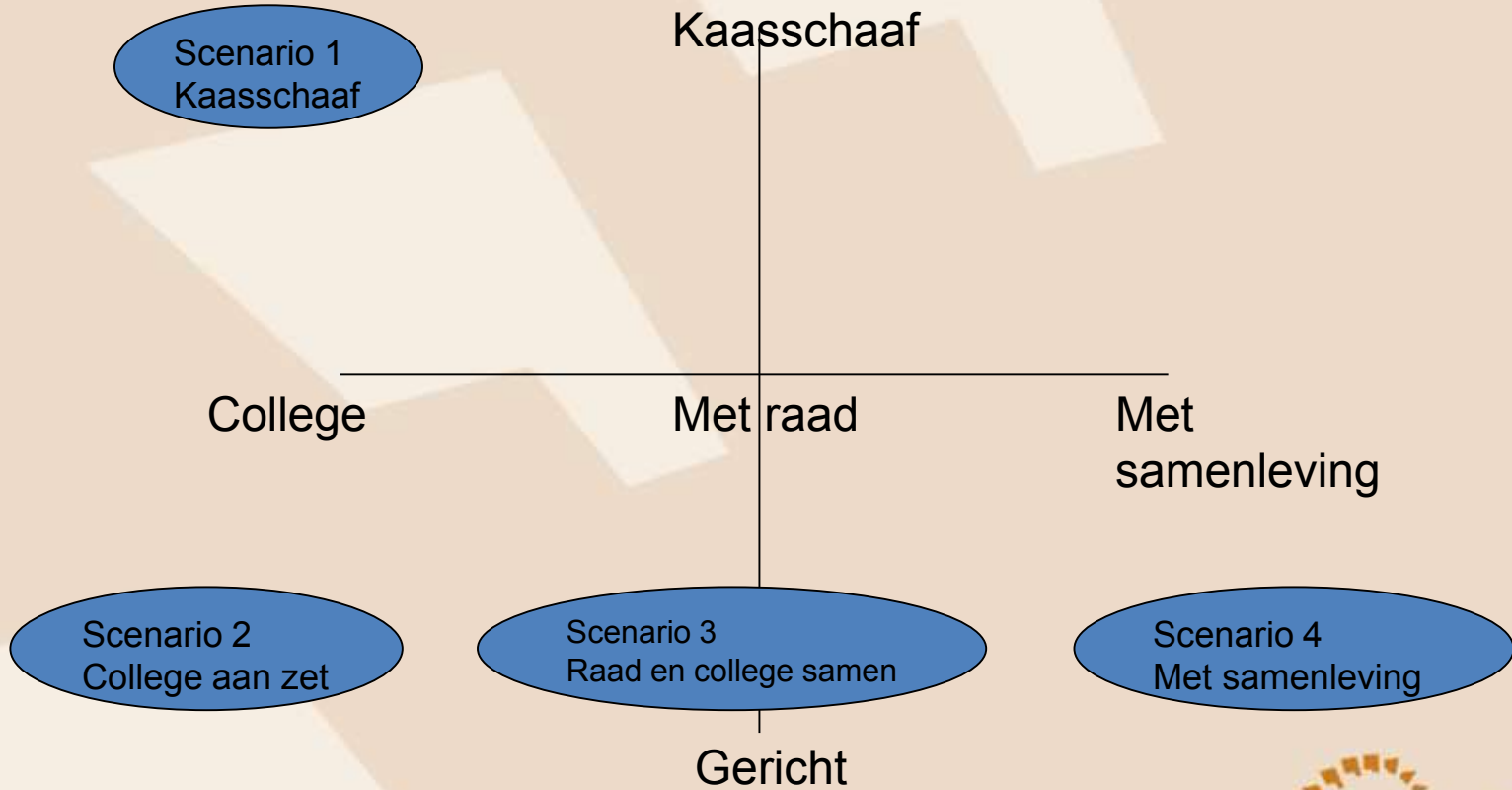
Stap 4: Keuzesessie raad om pakket aan oplossingen te kiezen

Stap 5: Pakket aan oplossingen verwerken in begroting 2020 (september 2019)

Aanpak 2021 en verder

- Scenario keuze juli 2019: hoe gaan we om met tekorten?
- Vraag verheldering proces juli 2019
 - Welk doel heeft het proces
 - Welke vragen centraal
 - Welke randvoorwaarden
 - Wie betrekken op welke manier
- Proces schetsen augustus 2019
- Procesplan bespreken met raad september 2019
- Proces uitvoeren oktober 2019 tot en met maart/april 2020
- Uitkomst proces verwerken in perspectiefnota april/mei 2021

Scenario's Kaasschaaf

Toelichting scenario's

- **Wie maakt keuzes?**
 - College
 - College en raad
 - College en raad en samenleving
- **Hoe komen we tot keuzes:**
 - **Kaasschaaf**
 - **Gericht**
 - Structurele kosten programma's verlagen
 - Incidenteel financieren waar mogelijk
 - Bezuinigen op verbonden partijen
 - Inkomsten verhogen

Scenario kaasschaaf

Scenario 1	Inhoud	Doorlooptijd	Maatschappelijk impact
Voordelen	<ul style="list-style-type: none">• Keuzes eenvoudig	<ul style="list-style-type: none">• Ruim tijd voor invullen van pakket	<ul style="list-style-type: none">• Leidt mogelijk tot desinvesteringen
Nadelen	<ul style="list-style-type: none">• Maatregelen contrair aan collegeprogramma• Past niet bij verbindend besturen• Keuzes zijn niet uitlegbaar• Uitvoering complex		<ul style="list-style-type: none">• Geen raadsbreed draagvlak• Geen draagvlak vanuit samenleving, zeker niet vanuit hen die het gaat treffen

College aan zet

Scenario 2	Inhoud	Doorlooptijd	Maatschappelijk impact
Voordelen	<ul style="list-style-type: none">• Keuzes kunnen passen bij collegeprogramma• Keuzes zijn beter te verantwoorden	<ul style="list-style-type: none">• Kan 2019 gereed zijn	<ul style="list-style-type: none">• Kan gekozen worden voor bezuinigingen met minste impact
Nadelen	<ul style="list-style-type: none">• Past niet bij verbindend besturen		<ul style="list-style-type: none">• Geen raadsbreed draagvlak• Geen draagvlak vanuit samenleving, zeker vanuit hen die het gaat treffen

Raad en college samen

Scenario 3	Inhoud	Doorlooptijd	Maatschappelijk impact
Voordelen	<ul style="list-style-type: none">• Keuzes kunnen passen bij collegeprogramma• Keuzes beter te verantwoorden	<ul style="list-style-type: none">• Kan 2019 gereed zijn	<ul style="list-style-type: none">• Kan gekozen worden voor bezuinigingen met minste impact• Raadsbreed draagvlak• Transparant proces
Nadelen	<ul style="list-style-type: none">• Past beter bij verbindend besturen	<ul style="list-style-type: none">• Redelijk intensief proces om te organiseren	<ul style="list-style-type: none">• Geen draagvlak vanuit samenleving, zeker niet vanuit hen die het gaat treffen

Met samenleving

Scenario 4	Inhoud	Doorlooptijd	Maatschappelijk impact
Voordelen	<ul style="list-style-type: none">• Past bij verbindend besturen• Keuzes zijn goed te verantwoorden		<ul style="list-style-type: none">• Kan gekozen worden voor bezuinigingen met minste impact• Veel denkkraft benut• Breed draagvlak• Transparant proces
Nadelen	<ul style="list-style-type: none">• Maatregelen kunnen contrair zijn aan collegeprogramma	<ul style="list-style-type: none">• 6-12 maanden• Intensief proces	<ul style="list-style-type: none">• Bezuinigingen lenen zich niet het allerbeste voor co-creatieprocessen• Veel tijd en energie nodig om alle betrokkenen op zelfde informatieniveau te krijgen

Samenvattend

- Financieel perspectief verslechtert
- Tekort substantieel sociaal domein, deels overig: prijsontwikkeling, loon, genomen besluiten, nieuwe keuzes, wettelijke maatregelen
- 2020 te overzien, deels oplossingen vanuit college, deels gezamenlijke keuzes in twee sessies
- 2021 en verder, fundamenteelere keuzes te maken
- Richting voor aanpak 2021 en verder in vier scenario's, keuze is aan de raad
- Procesaanpak 2021 en verder in september 2019 voorleggen aan de raad
- Uitkomsten proces verwerken in perspectiefnota 2021